

N O R G E - N A Z I S M E N S N E D E R L A G .

"Fra der Führers hovedkvarter". Vi har i et tideligere nummer av vaar aviss fremholdt at vaart folk snart ville bli stillet paa nye alvorlige prøvelser, langt hardere enn noensinde før under okkupasjonen. Vi har lenge hatt vaare anelser, bygget paa samlet slutning av den innen- og utenrikspolitiske og militære utvikling ute og i vaart eget land. Vi er gaatt inn i krigens slutt-fase og nærmer oss med raske skritt mot det gigantiske sluttoppgjør som en koordinering av de alliertes samlede krigspotensial i forbindelse med en invasjon helt sikkert vil føre med seg. Hvor enn invasjonen kommer vil den like sikkert føre med seg nye paakjenninger for alle de okkuperte land, vaart selvsagt ikke undtatt. ~~XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX~~ Dette bør en uten videre innse og ikke drømme seg bort i ønskevirkelighet hvor vaart land bare fikk seirens frukter av et oppgjør paa andre fronter. En invasjon betyr tvært om alarm for hele det europeiske kontinent. Dette vet selvsagt tyskerne, og da det dessuten er uvisst hvor det blir slaatt til, TAR TYSKERNE SINE FORHOLDS REGLER OVERALT, OGSAA I NORGE I SAMARBEID MED QUISLINGENE. Den innenpolitiske utvikling i landet vaart særlig det siste halvaar peker ogsaa i en ganske bestemt retning : Aa øke den tyske militærpotensial i landet. FOR QUISLINGENE: Aa sikre seg mot katastrofen i det nederlag de sikkert alle som en ser at de gaar mot. DEN POLITISKE KAMPEN ER SLUTT : DE HAR LITT ET DUNDRENDE NEDERLAG FOR DEN NORSKE HJEMMEFRONTEN. DE POLITISKE STRIDEN OMKRING SKOLE OG KIRKE OG POLITISK NYORDNING I STAT OG KOMMUNE INTERESSERER BAADE TYSKERNE OG QUISLINGENE MINDRE . N A A S T A A R G A N S K E A N D R E T I N G P A A S P I L L + Q U I S L I N E N E G J Ø R S A M M E N M E D T Y S K E R N E D E S I S T E F O R B E R E D E L S E R T I L V A A R E N S S T O R E M I L I T Æ R E O P P G J Ø R . D E T E R D E T T E O P P G J Ø R ~~XXXXX~~ O G S A A V I M A A S T A A R U S T E T T I L . Vi har lenge sett retningen i de tysk-quislingske planene : tvangsarbeidsmobilisering, gisseltaking deportasjoner av politiske fanger, offiserer og 800 studenter. Det kommunike som er utsendt fra Hitlers hovedkvarter den 24 ds. er i sin korte form allikevel saa fullt av skummelt innhold og bange formodninger for oss at V I N A A M A V Æ R E I A L L A R M T I L S T A N D . V I M A A V Æ R E V A A K N E O G U N N S A T T S B E R E D T E T I L H V A S O M K A N K O M M E . Vi skal saa snart nærmere opplysninger innløper straks meddele publikum det , men vi vil allerede naa ha sagt at : DERSOM DET GAAR UT STORPAROLE FOR HELE LANDET, MAA DEN BLI FULGT AV ALLE TIL YTTERSIE KONSEKVENNS. DET KAN GJELDE LIV FOR TUSENER AV NORSK UNGDOM DERSOM DET DA BLIR FØRT DEN RINGESTE PAA HJEMMEFRONTEN. ENNU er det umulig aa forutsi noe. MEN VÆR PAA VAKT 2+ FEBRUAR. Da blir det etter alt aa dømme bebudet noe i høve "minister presidentens" to aars jubileum som fast ansatt landsforrader. En tysk tilbaketrekning fra Norge er ikke umulig. Men selv en slik gledelig begivenhet vil føre med seg militær spenning og militære sikringstiltak for tyskerne som vil gaa ut over landets befolkning. Men helst betyr det at vi staar foran en militær sikring av vernepliktig ungdom landet over for deportasjon til Tyskland. Ja, en forsøksvis mobilisering av norsk ungdom til frontarbeide er ~~ikke~~ ogsaa av de ting en kan regne med. ALLE SLIKE TILTAK MAA ALLEREDE NAA BLI MOTT AV DEN NORSKE HJEMMEFRONTENS MOTTILTAK FOR AA KNEKKE "RYGGEN" I DE TERBOVEN-QUISLINGSKE PLANENE. VÆR MERKSAM PAA AT DE NAA KJEMPER HARDT FOR AA UNDGAA DEN KATASTROFEN SOM NÆRMER SEG. DE ER DESPERATE+ D E N N O R S K E H J E M M E F R O N T E N ~~XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX~~ H A N D L E R S I N D I G O G V E L O V E R V E I E T M O T A L T S O M M A A T T E K O M M E . F O R :

Den militære situasjonen. Naar dr. Arne Ordning i en av sine siste ukentlige utenrikskronikker kaller de senere dagers gigantiske luftkamper over tysk område for opptakten til invasjonen, saa betyr det noe langt mer enn de vage antydninger om invasjon som tidligere er kommet fra alliert hold. Sett i sammenheng med de løfter som det blev gitt tilsagn om i de allierte statsoverhoders nyttaarstaler, ogsaa av kong Haakon og statsminister Nygaardsvolds hilserer til det norske folk ved aarsskiftet, blir Ordnings uttalelse bare en bekreftelse paa at den allierte "propaganda" naa har faatt nye kort aa spille med: INVASJONEN ER BEGYNT. Nervekrigen omkring invasjonen er avblaast forsaavidt angaar tidspunktet, om den nøyaktige "dato" og stedet for storangrepet (ene) ennaa selvsagt naa baseres paa gjetninger. Ett synes imidlertid sikkert: Storangrepet vil etter alt aa dømme komme i vaar, muligens allerede i I. kvartal av 44, opptakten vil fortsatt være en stadig stigende alliert flyinnsats, helst konsentrerte angrep mot tyskernes kraftsentra, i størst utstrekning mot flybaser, ~~flyfabrikker~~ flyfabrikker og sambandslinjer. Men en bør ogsaa være forberedt paa at de allierte for aa splitte de tyske kreftene vil foreta flere "skinn - invasjoner" (delvis som prøve) mot ethvert sted paa de tyske kyst "vollene". At Theherankonferansen her har spillet avgjørende inn for de alliertes plan synes ogsaa utvilsomt. Det politiske spillet paa motsetninger mellom de forbundnes krigsmaal er -om ikke avsluttet - saa avblaast til fordel for den samlede militære hovedoppgave: Aa knekke Tyskland og det nazistiske styresett. Intet kan glede oss som har baaret tyngden av et tysk okkupasjonsaak, ~~mer~~ enn dette. Vi ønsker Tyskland beseiret og vaart (og de andre okkuperte landene) lands fulle frihet, trygget av en varig fred, ikke diskusjoner om Europakartets oppdeling i "livsrom" for den eller hin. Fredsproblemene naa selvsagt diskuteres baade ute og her hjemme og planene naa legges for gjenoppbyggingsarbeidets sosiale, økonomiske og kulturelle side, verdens raastofffordeling, ~~transport~~ transport og produksjonsapparat, men det er paa det naaværende tidspunkt sammen med diskusjoner om grenserregulering og minoritetsoverflytninger, en sekundær oppgave som vi forresten aldri har tvilt paa vil bli løst paa en tilfredsstillende maate NAAR KRIGEN FØRST ER VUNNET OG FRIHET ER EN REALITET FOR ALLE DE TYSKUNDERTRYKTE LAND. "Hetzen" omkring "faren fra øst" har folk forlenget gjennenskuet, foranlet har fra tysk side bare vært aa splitte motstanden mot "nyordningen" i de okkuperte land. Resultatet kjenner vi: MOTSTANDEN ER ØKET FRA DAG TIL DAG. Det er blitt en kjerpefiasko for hele det gøbbelske propagandaapparat. Vi har aldri kjent, og kjenner fremdeles ikke til noen "fare fra øst". M E N F A R E N F R A S Y D, D E N K J E N N E R V I G J E N N M 4 V A N V I T T I G E A A R.

Den overveldende sovjetrussiske aktiviteten paa Østfronten, sist i Leningrad - ~~at~~ at russene fremdeles ikke innskrenker seg til aa stille de vestlige allierte invasjonskrav (som Gøbbels vil ha det til), men at de tvert om øker sin egen fra før saa gigantiske innsatts. Det en naa over to aar siden at Fritt Folk med en syvspaltet rød overskrift kunne meddele at "all organisert motstand er brutt i Russland" og "at det bare gjenstaa spredte opprenskningsaksjoner". Siden har tyskerne vært fremme til Stalingrad og har trukket seg elastisk tilbake 75 km inn i det gamle Polen. At russeren er iferd med aa opparbeide seg en baade materiell og strategisk overlegenhet over tyskerne er til overmaal bevist for all verden. Den tyske elastisiteten naa sikker røyne paa gummistrikken, og den dagen den brister for godt, er det haapløst aa faa den vulkanisert med de hundretusener "reserver" som sitter i sine bunkers og venter pepper fra den alliertes luftarmada. Men russeren -saavel som de andre allierte- vet godt at det er den samlede innsatts som vil gi tyskerne dødsstøtet. Derfor er invasjonen ikke bare et russisk krav, men de vestalliertes plan hele tiden siden Dunquerque. Naa er den moden. Og naa vil russerne ikke bare faa amerikanske fly og tanks og levnedsmiddelforsyninger som nok har vært av uhyre verdi for styrken i deres offensiver. Naa vilderes soldater faa den "avløsning" de har krav paa. Da blir ikke freden sluttet paa basis av at: jeg har vunnet krigen. ~~Men~~ Men paa at: VI (de allierede nasjoner) har vunnet.

Tyskland og Wilsons fjorten punkter.

En av de logner som Tyskland prøvde å innbille verden etter 1918, var at det la ned våpnene på grunnlag av president Wilsons 14 punkter og ble skammelig bedratt av de allierte. En godtroende og uvitende verden har delvis festet lit til denne historien, som i virkeligheten er en frekk sammenblanding av selve våpenstillstanden med de senere fredsforhandlinger. Den enkel sannhet er at hele det keiserlige Tysklands innstilling til de 14 punkter var preget av den tåpelighet og mangel på psykologisk sans som er et særkjenne for alt som heter tysk politikk. Så sent som 12/9-18, da t. hadde lidt nederlag på nederlag i Frankrike, holdt viseskansler v. Payer en tale hvor han kom inn på Tysklands "Fredsbetingelser". Her var ingen falsk beskjedenhet: voldsfredene i Bukarest og Brest-Litovsk skulle opprettholdes og alle kolonier skulle leveres tilbake. Han antydte muligheten av en evakuering av Belgia. Tyskland hadde krav på en stor skadeserstatning, men den var han storsinnet nok til å gå avkapp på for fredens skyld. Dette var Tysklands offisielle holdning til de 14 punkter.

14 dager etter brøt Bulgaria sammen, og Foch satte inn et nytt voldsomt angrep i vest. De seierssikre herrer i Grosses Hauptquartier ble no litt betenkt og fikk en plutselig interesse for demokratiske idealer. Kuvendingen virket dog ikke tillitvekkende. I en tale 27/9 ga Wilson dem følgende moralske attest: "De har overbevist oss om at de er uten ære og ikke vil rettferdighet. De holder ingen avtaler, anerkjenner ikke noen andre prinsipper enn vold og deres egne interesser. Vi kan ikke komme overens med dem."

No var imidlertid situasjonen for tyskerne blitt så prekær at noe måtte gjøres. 29/9 holdtes så det berømmelige møte å Spa, der hærledelsen (Hindenburg og Ludendorff) la kortene på bordet for keiseren og krevde øyeblikkelig våpenstillstand. For å styrke den indre front innførte man for første gang i Tysklands historie et parlamentarisk styresett, og 3/10 ble det utnevnt en parlamentarisk regjering med prins Max av Baden som sjef (rikskansler).

Dagen etter, 4/10, sendte så den nye regjering sin første henvendelse til president Wilson. Den understreket sin demokratiske karakter, anmodet ham om å ta initiativet til fredsforhandlinger, godtok hans 14 punkter og ba om våpenstillstand fortrest mulig.

~~Daxen~~ Alt dette ser vel og bra ut. Men prins Max har selv i sine erindringer avslørt det frekke dobbeltspill man forsøkte å drive fra tysk side. I virkeligheten betraktet hærledelsen Wilsons program som en samling tomme fraser som et behendig diplomati kunne tålke til gunst for Tyskland. Man tenkte f.eks. ikke på å avstå hele Alsace-Lorraine, men bare noen små fransktalende deler. Men klynget seg til de 14 punkter faktisk bare for å få et militært pusterom. Ludendorff mente at hvis man under en våpenstillstand fikk trekke hæren uforstyrret tilbake - uten Fochs evige hammerslag - kunne man senere ta opp en heldig kamp på grensen. Ja, så sent som 26/10 mente Ludendorff at bare man holdt ut noen måneder til, ville det verste være overstått. Da kunne man regne med indre ~~noe~~ uroligheter i Frankrike og krigstretthet i England - med andre ord: meget gunstige fredsvilkår for Tyskland.

Mer oppriktig var ikke Tysklands innstilling til de 14 punkter. Og det er et faktum at både overste hærledelse og regjeringen viste en påfallende mangel på interesse for dem. Sant å si var det bare et fåtall av punktene som direkte berørte en eventuell fredsslutning mellom de allierte og Tyskland: pkt. 5, 7, 8, 13 og første setning av pkt. 6. De øvrige angikk dels Tysklands allierte, dels den alminnelige verdensordning etter freden. Derfor er det bare løst og uvederheftig snakk å si at det tyske folk høsten 1918 var opptatt av Wilsons 14 punkter og satte slike rosenrøde framtløshåpninger til dem.

8. oktober kom Wilsons svar på den tyske henvendelse. Svaret tok omtrent midt på treet. Han spurte om Tyskland ville godta punktene som fredsgrunnlag - altså ikke bare som forhandlingsgrunnlag - og sa at det ikke kunne sluttes noen våpenstillstand så lenge det sto tyske tropper på fransk jord. Centralmaktene måtte straks evakuere alle de besatte områder. Tysklands svarnote av 12. oktober var imotekommende på disse punkter.

Så grep imidlertid Storbritannia og Frankrike inn i denne akademiske tankeutvekslingen mellom Wilson og prins Max. Det var flere grunner til det.

En av dem var at de fredselskende tyskere fremdeles fortsatte med sin brutale krigføring mot sivilpersoner. 10. okt. ble det store passasjerskipet "Leinster" torpedert i Irskesjøen utenfor Kinstown, og etter beste tyske konster ble det åpnet kanonild mot livbåtene. 520 mennesker omkom, deriblant en masse kvinner og barn. I de samme dagene senket også tyskerne det japanske skipet "Hiramo Maru", og her omkom 292 mennesker. Slikt skulle ikke nettopp bidra til å styrke troen på tyskernes oppriktighet og fredsvilje. "Udyr er de, og udyr blir de," sa selv den sindige Arthur Balfour etter tragedien med "Leinster". Noe som virket sterkere på utviklingens gang, var imidlertid Lloyd Georges og Clemenceaus sterke og berettigede tvil om tyskernes ærlighet. Tyskerne hadde laget en veldig bløst om sin nye "demokratiske" regjering og hadde sikkert håpet å få narret Wilson på limpinnen med den. Men de engelske og franske statsmenn så mer nøkternt og kynisk på denne omvæltelsen på korset. Som Lloyd George sier i sine erindringer: "Demokratiseringen av det tyske styre var på dette tidspunkt ikke annet enn en teaterkulisse som ble stillt opp som en nødsforholdsregel under krigen."

En britisk-fransk fellesnote til Wilson om dette fikk sin øyeblikkelige virkning. Da presidenten 14. oktober på ny svarte Tyskland, var hans tone blitt meget skarper enn før. Han kom med en sterk kritikk av torpederingen og av de systematiske ødeleggelser i Nord-Frankrike. Og så uttalte han kort og fyndig: Betingelsen for en eventuell våpenstillstand er et spørsmål som det alene tilkommer de allierte makters militære rådgivere å bestemme.

No er det ikke mer snakk om de 14 punkter, heller ikke om noen forhandlingsfred. Ludendorffs utspekulerte planer om å ly av våpenstillstanden å trekke hæren tilbake, reorganisere den og ta kampen opp igjen er definitivt kullkastet. Skulle Tyskland nå få våpenstillstand, var det bare en vei å gå - nemlig betingelsesløs overgivelse.

Vi skal ikke komme inn på den drakampen som nå begynte mellom Tysklands militære og sivile ledelse, øverste hærledelse og regjeringen. Det var den siste som vant. Den 20. oktober avgikk en ny note til Wilson, og her anerkjente Tyskland "den nåværende forhold ved fronten" som grunnlag for våpenstillstanden.

Wilson svarte 23. okt. Den eneste våpenkvile han kunne gå med på, var en som var basert på slike betingelser at det avsluttet umuliggjorde en gjenopptagelse av fiendtlighetene fra tysk side. "Tysklands godtagelse av disse betingelser vil være det konkrete bevis for at det antar de grunnsetninger som betinger hele fredsaksjonen." Han presiserte på ny kravet om en betingelsesløs underkastelse og militær kapitulasjon.

Resten er hurtig fortalt. Den 27. oktober sendte utenriksminister Solf den siste tyske note til Wilson. Han uttalte her at Tyskland nå inntok våpenstillstandsbetingelsene, og tilføyde noen tomme fraser om at de skulle innlede "en rettfærdig fred". Altså en slik fred som Tyskland selv aldri hadde øvnet å diktere noen. Den 4. november sendte Wilson sin siste svarnote: ~~Max~~ Marskalk Foch var blitt bemyndiget til å motta den tyske regjeringens representanter for å meddele dem våpenstillstandsbetingelsene. Saken var med andre ord så klar som den kunne bli: ingen drøftelser eller forhandlinger, tyskerne hadde simpelthen bare å reise til Foch og ta imot betingelsene av ham. Det gjorde de i Rethondes 8. november, og 3 dager etter var de vedtatt og den første verdenskrig slutt.

Slik var det det foregikk. Et plumpt forsøk fra tysk side på å nytte ut Wilsons fjorten punkter til egen militær fordel ble promptt avvist, og de de tyske representanter hin novemberdag måtte i Fochs salongvogn i Rethondes, visste de så innerlig vel hva de gikk til. Tyskland hadde lidt militært nederlag og kunne ikke fortsette krigen. Det måtte kapitulere betingelsesløst. Det samme tvang det Frankrike til å gjøre i 1940. Det samme må det selv gjøre på ny i nærmeste framtid.

"Borger-vakt."

Vi vet ikke hvor mange menn som hittil er utskrevet til såkalt "borger-vakt" rundt om i landet, men det er adskillige tusen. Den oppgitte grunn er at de skal beskytte en eller annen gjenstand av interesse for tyskerne eller gislingene mot en eller annen påstått fare for sabotasje. Alle normale mannfolk, så nær som barn og oldinger og nasister, kan bli uttatt til vakttjeneste. At syn eller hørsel er defekt, spiller ingen rolle - bare man kan gå. Vakten får ikke bære våpen. Flendlykter med brukbart batteri er det ikke mange som har. Vakttjenesten er ikke avlønnst.

Jernbanevaktene er kanskje de mest utsatte, og vi skal her se litt på den instruksjonen som gjelder for dem. Den er som skåret direkte ut av et vittighetsblad. Det heter bl.a.: Enhver som vakten påtreffer på jernbanerområdet og som ikke kan godtgjøre sin rett til å ferdes der, "skal anholdes". Man ser situasjonen klart for seg: Den våpenløse vakten griper raskt en liten bande bevapnede sabotører, tar dem resolutt i øret og fører dem til nærmeste politistasjon eller jernbanestasjon. "I nødvendige utstrekning søkes nærmeste politistasjon bistand også til anholdelsen". Det vil si, man innbyr dherrer sabotører til å sitte ned og ta seg en røyk, mens vakten berir seg til nærmeste telefon eller stasjon for å påkalle hjelp til herrenes arrestasjon. Enkelt og greit? "Vakten må være særlig oppmerksom på mulige sprengladninger under skinnene," heter det. Han kan ellers føle seg helt trygg hvis han bare følger instruksens § 5: "Se opp for tog. Når tog sees eller høres, går vakten helt vekk fra baneleiet, idet det lett kan inntreffe at det kommer tog i begge retninger samtidig. Det kan også inntreffe at toget går på venstre spor i forhold til sin kjøreretning". (Omkring Oslo, hvor det går vakter på alle jernbanelinjer med 6 m mellomrom mellom hver mann.) Det er som med haren: Ingen vet hvor toget går.

Og dette er ikke noen spøk. Instruksens § 7 sier: "Vakten skal gjøres oppmerksom på at han med sitt liv er ansvarlig for sikkerheten av den strekning han er betrodd å overvåke." Den utkommanderte tvinges til å bekrefte med sin underskrift at han kjenner instruksjonen. En burde jo ikke skrive under på dette forbruyterske papiret - stikk i strid med internasjonal rett som det er - ihvert fall ikke instruksens § 7. Det er jo å skrive under sin egen dødsdom. Tyskerne vet godt at det er 99 % sannsynlighet for at vakten ikke greier å hindre de befryktede sabotasjehandlinger. Det eneste sikre er straffen, hvis noe hender. Skal så vakten la seg drepe av frie "banditter" eller av "høysinnede" germaner? Vakten har heller ikke små chanser til å bli drept eller skadd ved overkjørsler, og tross instruksens faderlige råd i § 5 er det allerede flere vakter som er blitt drept av togene, på fyllinger, sporskifteområder og andre utsatte steder. Tvinge folk til denne slags "borger-vakt" er intet annet enn mord.

Det må en Quisling til for å påta seg den sjofle boddeltjeneste å utøve denne tvang. Det hele har ingen praktisk nytte. Hvis noen finner sabotasjehandlinger hensiktsmessig, er det jo også nok av andre og ubevoktede objekter å rette dem mot. Ideen er skrunget ut av et perverst styres sadistiske trang til å plage og sjikanere det folket som det så ridderlig og høysinnet kom for å "beskytte".

"Borger-vakten" er en tragikomedie og en sjikane. Sjikanen krever sine regelmessige ofre av liv og lemmer. Hva denne side av Borger-vakt-spørsmålet angår, angår, kan en vise til den avtalen, som ble stadfestet bl.a. på Moskva-konferansen, om individuell avstraffelse av krigsforbryterne. Det er ingen tvil om at de som står bak borger-vakttiltaket og de som setter det ut i livet, vil bli rammet av Moskva-avtalens fulle tyngde. De skal stå til rette for hvert en dødsfall og hver lemlestelse av de såkalte borger-vakter, for en må regne dette som hørende inn under begrepet forsetlig drap og forsetlig lemsbeskadigelse.

Ord for daren.

I Gøteborgs politirett falt det den 27. desember følgende dom: Betegnelsen "nazi" er en fornærmelse. Den som for fremtiden kaller en annen for "nazi", vil bli ilagt en mulkt på 20 kroner.

Nytt mord.

Den danske dikteren Kaj Munk er nylig myrdet av 4 "ukjente menn". Ingen er i tvil: "Den ukjente morder" heter Heinrich Himmler.

To års hitlerstrategi.

Den 19. desember 1941 forkynte hitler at han selv hadde overtatt kommandoen over den tyske hær, og med overkommandoen også ansvaret for den tyske hers operasjoner. Hvordan har så hitlers "intuisjon" virket i disse to år? Hva har han lovet, og hvordan er løftene blitt innfridd?

30. januar 1942 lovet han en stor offensiv mot russerne, og "i denne offensiven skal vi slå dem". 30. september 1942: "Oljekildene i Kaukasus skal bli tatt eller ihvertfall avsperrret. Vi skal nå Stalinerad, og vi skal ta den. Det kan dere forlate dere på."

Resultatet? Under hitlers overkommando har den tyske hær lidd det største nederlaget i sin historie ved Stalingrad, og den har i to fryktelige vinterfelttog hatt gigantiske tap i mennesker og materiell. Under hitlers personlige ledelse har den tyske hær mistet de verdifulleste korn- og mineraldistriktene som den hadde erobret i Russland. Millioner av tyske soldater er falt for dette, og Russland kan ikke slåes, men er sterkere enn noensinne. Den røde hær nærmer seg det tyske Polen. Det er resultatet av hitlers "Führung im Osten".

Om fiendene sine i vest har hitler sagt: "Hvis jeg hadde en fiende av format, militært format, da kunne jeg vel regne ut hvor han ville angripe. Men jeg har med militære idioter å gjøre...."

Da hitler overtok ledelsen, stod Rommel i Egypt, og Middelhavet var et meget farlig område for de allierte. I dag fins ikke en tysk soldat i Afrika uten som krigsfange, og Middelhavet er behersket av de allierte. En stor del av Italia er erobret, og den tyske hær er på stadig tilbaketog. Dette er frukten av hitlers strategi.

1943 og utsiktene for 1944.

Etter Arne Ordings oversikt i redto 29/12.

På østfronten var det tyske nederlaget ved Stalingrad den avgjørende begivenhet. De siste tyske troppene her overgav seg 2/2-43, og siden har den røde arme hatt initiativet på østfronten med meget få avbrytelser. Den russiske vinteroffensiven førte til store resultater. Tyskerne hadde på forhånd sagt at de denne gang var langt bedre forberedt på et vinterfelttog enn den første vinteren. Dette var sannsynligvis riktig, men resultatet viste at russerne hadde styrket sine armeer i langt høyere grad.

Den tyske propagandaen hadde forberedt det tyske folket på en ny og seierrik sommeroffensiv. Den tyske offensiv i Kursk-området ble imidlertid knust, og det viste seg for første gang at russerne var overlegen også om sommeren. Og nå - vel et år etter at russernes offensiv ved Stalingrad begynte - står de lenest framskutte russiske styrker innenfor Polens grense.

Den russiske sommeroffensiven har gått like over i en vinteroffensiv. Målet i sør er å trenge tyskerne tilbake til Romania og Galizia, i nord å nå fram til Øst-Preussen og skjære av forbindelsene mellom de tyske armene på midt- og nordfronten.

De tyske armene er svekket, men ikke ødelagt. Tyskerne har forstått å oppholde den russiske offensiven på særlig farlige punkter, og tilbaketoget har hittil foregått i god orden uten store tap av fanter. Samtidig foretar tyskerne en systematisk ødeleggelse av de områder de må gi opp, og de håper derved å gjøre russernes stilling stadig vanskeligere ettersom de rykker veste over. Russerne søker å nytte ut sin overlegenhet i tall og materiell til å åpne nye offensiver på nye frontavsnitt for å tvinge tyskerne til å spre reservene sine. De håper all den tid skal komme da tyskerne på et eller flere frontavsnitt ikke lenger skal monstre reserver til å hindre et avgjørende gjennombrudd.

Dette vil imidlertid også avhenge av utviklingen på andre fronter. Derfor er russerne interessert i at det åpnes en frontoffensiv i vest, som kan tvinge tyskerne til å trekke tropper vekk fra Østfronten. De russiske armene er fylt av seiersvilje og offensivånd. Men samtidig er det russiske samfunnet utsatt for en hard påkjenning, mens de tyske ødeleggelser og massebord i de okkuperte områder også gjør et sterkt inntrykk. Russerne håper derfor at de forente nasjoner vil sette alt inn på å få krigen avgjort så snart som mulig, selv om dette kan medføre store offer.

I løpet av året har vestmakten fått fotfeste på det europeiske fastland. Først kom erobringen av Nord-Afrika. I mai ble her de siste tyske styrker ødelagt i Tunisia, og de allierte tok over 290 tusen fanger. Disse operasjoner hadde stor betydning, fordi de allierte her for første gang hadde en felles overkommando under general Eisenhower. 10. juli begynte invasjonen av Sicilia, og erobringen ble fullført 17. august. 25. juli ble Mussolini styrtet. Dette hadde stor politisk betydning, og gjorde et sterkt inntrykk særlig i Sør- og Sørøst-Europa. Men det kom til å spille mindre militær rolle enn en hadde håpet. Mussolinis fall kom uventet på de allierte, og først 3. sept. kunne de åpne invasjonen av det italienske fastland. Den italienske regjering under Badoglio kapitulerte, og de allierte fikk kontroll over storparten av den italienske flåten. Tyskerne hadde imidlertid nyttet tiden til å sende forsterkninger til Nord- og Midt-Italia, og de allierte var ute av stand til å landsette tropper lenger nord enn Salerno, som var grensen for jagerbeskyttelse. De presser seg nå langsomt nordover mot Roma. De allierte har fått herredømmet over gode flyplasser ved Adriaterhavet, og disse vil bli utmerkede baser for en strategisk bombing av Sør-Tyskland. Der er også muligheter for å utrette noe på Balkan, i ethvert tilfelle kan de allierte være i stand til å gi en stadig større støtte til den jugoslaviske frihetsarmé. Enhver aksjon i Middelhavsområdet vil imidlertid finne sted forholdsvis langt borte fra Tyskland, og kan på grunn av dårlige kommunikasjoner bare komme til å omfatte forholdsvis beskjedne styrker. Det er derfor lite sannsynlig at Middelhavsfronten skal bli noen hovedfront.

Churchill, Roosevelt og Stalin ble i Teheran enige om når og hvor den andre front i vest skal åpnes. No er general Eisenhower utnevnt til øverste sjef for de tropper som samles i Storbritannia for å delta i erobringen av Europa, Montgomery skal være sjef for de britiske styrker under Eisenhower, og luftmarsjalk Tedder til Eisenhoweres næstkommanderende. Tedder har i praksis vist at han forstår kunsten å samordne flyvåpners og armeerens operasjoner.

Utnevnelsene viser at vestfronten i nær fremtid vil bli de alliertes viktigste krigsteater. Fordelene ved å angripe i vest er åpenbare. Den korte avstand for enklere transportproblemet, invasjonstroppene kan regne med effektiv jagerbeskyttelse, og endelig vil en vellykket invasjon i vest åpne veien til selve hjertet av Tyskland. På den andre siden vil det være en vanskelig operasjon, som en aldri har sett noe sidestykke til. Tyskerne har hatt 3 år å forberede seg i. Kystområdet er sterkt befestet, tyskerne har gode veier og jernbaner til disposisjon, og vil derfor ha lett for å kaste sine mekaniserte avdelinger mot motstanderens bruhoder. Enhver framgang i vest vil derfor bli en både vanskelig og kostbar operasjon. I løpet av 1943 er imidlertid grunnlaget blitt lagt.

Den første betingelse er overlegenhet i tropper og materiell. Vi vet ikke hvor hvor store troppemasser de allierte har til disposisjon. Roosevelt opplyste imidlertid i sin tale juleaften at U.S.A. nå har en styrke på 10 mill. mann. 3,8 mill. er alt utenfor Amerika, og til juli 1944 vil dette tall være oppe i 5 millioner mann. Selv om en stor del av disse styrker går til Østen og Middelhavsområdet, betyr det at meget betydelige amerikanske styrker er sendt og vil bli sendt til Storbritannia.

De alliertes krigsproduksjon er nå meget større enn den tyske. Masseproduksjonen av skip er kommet i gang for alvor, og de allierte er blitt herrer over ubåtturen, og dette betyr en stigende evne til å bringe tropper og materiell fra de oversjøiske land til Storbritannia, og til å sikre transportene under fra Storbritannia til fastlandet under en invasjon.

Så er det herredømmet i luften. En britisk luftmarsjalk har nettopp opplyst at de allierte nå er overlegne i luften over Tyskland i forholdet 3-1. De har bygd opp en såkalt taktisk luftstyrke som samarbeider direkte med invasionsarmeen. Samtidig er de store bombeflyene blitt utviklet til et stadig mer drepende våpen som rammer fiendens krigsproduksjon og kommunikasjonsentra. Denne offensiven vil nok fortsatte med økende voldsomhet i det nye året, og den betyr en alvorlig påkjenning for Tyskland både militært og moralsk.

I januar i fjor fremsatte Churchill og Roosevelt på møtet i Casablanca kravet om overgivelse uten vilkår. General Eisenhower har nettopp uttalt at de allierte håper å fremtvinge Tysklands kapitulasjon i 1944.